

NEMZETKÖZI TEVÉKENYSÉGEK: STRATÉGIAI MEGKÖZELÍTÉS

**Az EFSA által a nemzetközi tevékenységekkel kapcsolatban alkalmazott
stratégiai megközelítést ismertető dokumentum**

Kelt Rómában (Olaszország)
2009. január 29-én

Aláíró:

Bánáti Diána
elnök

(elfogadva) European Food Safety Authority

Nemzetközi tevékenységek: stratégiai megközelítés

1. Az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság (European Food Safety Authority, EFSA) Igazgatótanácsa 2006-ban az EFSA nemzetközi tevékenységeinek kiterjesztését határozta meg az EFSA alapító rendeletének¹ 61. cikke alapján végrehajtott külső értékelésről szóló jelentésből eredő egyik fontos ajánlásként.²
2. Az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóságnak (EFSA) az EFSA Igazgatótanácsa által 2008. december 18-án elfogadott, a 2009–2013. évre vonatkozó stratégiai terve meghatározza a változást leginkább ösztönző tényezőket – a globalizációt, a növekvő mértékű innovációt, a fenntarthatósághoz és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kérdéseket, valamint az EFSA jövőbeni munkáját esetlegesen befolyásoló társadalmi és politikai változásokat. E kérdések rendezésével kapcsolatban a terv kiemeli, hogy szorosabb nemzetközi kapcsolatokra és együttműködésre van szükség.
3. Az EU a világ legnagyobb élelmiszer- és italtermék-exportőre, és a világ második legnagyobb élelmiszer- és italtermék-importőre, valamint számottevő partner a mezőgazdasági termékek piacán.³ A világkereskedelem, a megnövekedett mértékű közlekedés és a migráció mind-mind olyan tényező, amely hozzájárulhat az újabb vagy ismételt jelentkező kockázatok (pl. a szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma) nemzetközi léptékben való terjedéséhez. Az élelmiszer- és takarmánylánc kockázatainak globális jellegét támasztják alá az élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszer 2007. évi statisztikai adatai is⁴, amelyek szerint körülbelül 7300 értesítés érkezett be a Közösségbe behozott élelmiszerekkel és takarmányokkal kapcsolatban. A világkereskedelem nem csupán a kockázatkezelők számára jelent erőpróbát, hanem kiemeli a nemzetközi szinten való együttműködésre képes kockázatelemzők szükségességét is.
4. Az EFSA feladata, hogy támogatást nyújtson európai szinten és a tagállamokban a kockázatkezelőknek az egészség védelmének biztosításához és az európai élelmiszer-ellátással szembeni bizalom fenntartásához. Fő tevékenységi körének ellátásával kapcsolatban az EFSA-nak feladata, hogy aktív szerepet vállaljon nemzetközi szinten, ismerje az élelmiszer-biztonság globális kihívásait, felismerje a felmerülő kockázatokat, valamint hogy – a többi fél közléseinek ismeretében – összegyűjtse, rendszerezze és kicserélje az információkat és az adatokat, megfelelő szintű együttműködést és koherenciát alakítva ki a nemzetközi és a harmadik országbeli szervezetekkel.
5. Az EFSA-nak a nemzetközi tevékenységeivel kapcsolatos megközelítésének alakulása figyelembe veszi azt a jogi és intézményi hátteret, amelynek keretében az EFSA tevékenykedik. Hogy minden területen eleget tehessen az alapító rendeletének 23. és 24. cikkében előírt küldetésének és feladatainak, valamint hogy alapfeladatát elláthassa, az EFSA-nak hozzá kell férnie a kockázatokkal kapcsolatos tudományos információk és adatok nemzetközi szinten hozzáférhető állományához, és részt kell vennie a nemzetközileg elismert

¹ Az EFSA Igazgatótanácsának ajánlásai az EFSA tevékenységeinek a 178/2002/EK rendelet 61. cikke alapján elvégzett értékelését követően

² Az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszer-biztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról

³ A fő kereskedelmi partnerek a következők: az USA, a nem EU-tag európai nemzetek, Oroszország, Kína, Brazília, Argentína, Thaiföld, India, Vietnám (forrás: CIAA data and trends for 2006)

⁴ A 178/2002/EK rendelet 50. cikkének (3) bekezdése, lásd: http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/index_en.htm

kockázatértékelési módszerek kidolgozásában és alkalmazásában. A 23. cikk.⁵ előírja az EFSA számára, hogy küldetésének területén a Bizottság felkérése esetén nyújtson tudományos és szakmai segítséget a Közösség, a csatlakozni kívánó országok, a nemzetközi szervezetek és harmadik országok közötti együttműködés fejlesztése céljából. A 33. cikk (1) bekezdése és a 33. cikk (2) bekezdése előírja az EFSA számára, hogy tartson fenn együttműködést a csatlakozni kívánó országokkal, a harmadik országokkal vagy a nemzetközi szervezetekkel annak érdekében, hogy küldetési területén felkutassa, gyűjtse, rendszerezze, elemezze és összegezzék a különböző tudományos és szakmai adatokat⁶. A 49. cikk⁷ különösen azt írja elő az EFSA számára, hogy működjön együtt az olyan országokkal, amelyek megállapodást kötöttek az Európai Közösséggel, és ennek értelmében bevezették és alkalmazzák a közösségi jogszabályokat (azaz az EFTA- és EGT-országokkal).

6. Ezen túl az egyéb európai jogszabályi rendelkezések és szakpolitikák megállapítják az EFSA-nak a harmadik országbeli vagy nemzetközi szervezetekkel való együttműködésének keretrendszerét – például az előcsatlakozási programokat, az Európai Közösség és az Amerikai Egyesült Államok közötti, a tudományos és műszaki kérdésekben való együttműködés kialakítására irányuló közös megállapodásokat, a tudományos és műszaki együttműködésről szóló megállapodásokat stb.

7. Az élelmiszer- és takarmánybiztonság, a növény-egészségügy és a közegészségügy számos területén az Európai Bizottság rendelkezik az Európai Közösségnek a nemzetközi fórumok előtt való képviselői intézményi és jogszabályi hatáskörével. Ezek a jogilag meghatározott felelőségek foglalják keretbe a Bizottságnak tudományos és műszaki kérdésekben nyújtott támogatást, amelyeket a Bizottság az OIE, IPPC, EPPO, OECD, WTO és FAO szervezetekkel folytatott kormányközi megbeszéléseken hasznosít. Fontos, hogy a Bizottság és ennél fogva Európa álláspontját határozott tudományos és műszaki támogatás támasztja alá, amelynek kialakítására a nemzetközi információ-, bizonyíték-, adat- és kockázatértékelési gyakorlatok teljes körű ismeretében került sor.

8. A nemzetközi bizottságok és az egyéb testületek által, és különösen a FAO/WHO, az OECD, az OIE és az IPPC égisze alatt végzett kockázatértékelés, egyéb értékelések, adat- és információgyűjtés, illetve -elemzés eredményeit nemzetközi referenciaként használják fel, és teljes mértékben alátámasztják a nemzetközi kereskedelemben alkalmazott szabványokat. Fontos, hogy ezek teljes mértékben tükrözzék a kockázatok értékelését, mivel az említett kockázatok Európát fenyegetik, és egyértelműen szükség van Európa részvételére az ilyen értékelésekben és az alkalmazott kockázatértékelési módszerek kialakításában. Feladatukörével és intézményi keretrendszerével összhangban az EFSA-nak képesnek kell lennie, hogy hozzájáruljon a nemzetközi kockázatértékelési tevékenységhez, illetve tanuljon azokból, továbbá teljes mértékben integrálódjon a nemzetközi tudományos közösségbe.

⁵ 23. cikk i. pont: a Bizottság felkérése esetén tudományos és szakmai segítségnyújtás a Közösség, a csatlakozni kívánó országok, a nemzetközi szervezetek és harmadik országok közötti együttműködés fejlesztése céljából

⁶ 33. cikk (1) bekezdés: A Hatóság feladata, hogy küldetési területén felkutassa, gyűjtse, rendszerezze, elemezze és összegezzék a különböző tudományos és szakmai adatokat. Ez többek között a következőkre vonatkozó adatok összegyűjtését jelenti: a) élelmiszer-fogyasztás és az élelmiszer-fogyasztással járó kockázatok, amelyeknek az ember ki van téve; b) biológiai kockázatok előfordulása és hatása; c) élelmiszerekben és takarmányokban előforduló szennyezőanyagok; d) szennyezőanyagok.

33. cikk (2) bekezdés: Az (1) bekezdés céljából a Hatóság szoros együttműködést tart fenn az adatgyűjtés terén tevékenykedő szervezetekkel, beleértve a csatlakozni kívánó országok és a harmadik országok szervezeteit, illetve a nemzetközi szervezeteket.

⁷ 49. cikk: A Hatóság nyitott olyan harmadik országok részvételére iránt, amelyek megállapodást kötöttek az Európai Közösséggel, és ennek értelmében bevezették és alkalmazzák az e rendelet hatálya alá eső területre vonatkozó közösségi jogszabályokat.

Az említett megállapodások vonatkozó rendelkezései alapján egyezményekben határozzák meg, hogy ezek az országok milyen jelleggel, mértékben és módon vesznek részt a Hatóság munkájában, beleértve a Hatóság által működtetett hálózatokban való részvétel szabályait, a Hatóság egyes feladatainak átvállalására jogosult illetékes szervezetek jegyzékébe való felvétel lehetőségét, a pénzügyi hozzájárulásokat és a személyi feltételeket.

9. Az EFSA már rendelkezik a tagállamokkal való együttműködésre irányuló stratégiával⁸, amelyre vonatkozóan a közelmúltban nyújtotta be időközi felülvizsgálati jelentését az Igazgatótanácsnak.⁹ Az e tevékenységből származó tapasztalatok hozzásegítették az EFSA-t, hogy reagáljon a nemzetközi szintű együttműködésre.

10. Mivel jól működő szervezetről van szó, időszerű, hogy az EFSA meghatározza jövőképét és főbb célkitűzéseit a nemzetközi szinten folytatott tevékenységeivel kapcsolatban. Működésének első 6 évében az EFSA szoros, ad hoc alapokon nyugvó kapcsolatokat alakított ki azon harmadik országbeli és nemzetközi szintű szervezetekkel, amelyek tevékenységei egybeesnek az EFSA hatáskörébe tartozó tevékenységekkel, valamint egyéni kapcsolatokat alakított ki a világ meghatározó tudósaival.

11. A dokumentum célja, hogy stratégiai megközelítést nyújtson az EFSA nemzetközi tevékenységeihez, továbbá lefekteti a jelenlegi munkájának konszolidálásához és a jövőbeni kezdeményezések meghatározásához szükséges célkitűzéseket és prioritásokat.

Az EFSA nemzetközi tevékenységeivel kapcsolatos célkitűzései

12. Annak érdekében, hogy minden területen eleget tehessen a kockázatértékeléssel és a kommunikációval kapcsolatos feladatkörének, hogy támogatást nyújthasson az EU kockázatkezelőinek, valamint stabil tudományos alapot biztosítson az egészség védelmének biztosítására és az európai élelmiszer-ellátás rendszere iránti bizalom fenntartására irányuló intézkedések számára, az EFSA a következő négy célkitűzést állapította meg nemzetközi tevékenységeivel kapcsolatban:

I. Az EU támogatása a nemzetközi kötelezettségvállalásai területén

13. Az EFSA támogatást nyújt a Bizottságnak a Bizottság nemzetközi programjaival és kötelezettségvállalásaival kapcsolatban. Az EFSA a Bizottsággal együtt határozta meg és rangsorolta azokat a kulcsfontosságú Codex-bizottságokat, amelyek az EFSA támogatását igényelhetik.¹⁰ Az EFSA szakértői különösen a Codex-bizottság antimikrobiális rezisztenciával és a biotechnológiai úton előállított élelmiszerekkel foglalkozó ad hoc kormányközi munkacsoportjaiban vesznek részt, valamint a bizottságokban nyújtanak támogatást. A Községnek nyújtott támogatás mellett a Codex Alimentarius Bizottságban való részvétele is lehetővé teszi az EFSA-nak, hogy elébe menjen a WHO/FAO nemzetközi kockázatértékelő testületei által végzett tudományos tevékenységeknek, mivel számos kezdeményezésük a Codex Alimentarius Bizottság szorgalmazására valósul meg.

14. Az EFSA a közösségi álláspontok tudományos alapjának megerősítésével a WTO, az EPPO, az IPPC, az OIE, a WHO, a FAO keretében folytatott bizottsági vitákhoz és a harmadik országokkal folytatott kétoldalú megbeszélésekhez is támogatást nyújtott a Bizottságnak, azzal a végső céllal, hogy segítséget nyújtson a Községnek nemzetközi kötelezettségeinek teljesítéséhez.

15. A Község több – az EFSA tevékenységeihez és felelősségi köreihez kapcsolódó – kétoldalú és többoldalú tevékenységben is részt vesz, így például a Transzatlanti Gazdasági Partnerség, és különösen a kockázatértékelési párbeszéd és a globális kockázatértékelési párbeszéd szerinti kezdeményezésekben.

⁸ Az EU tagállamai és az EFSA közötti együttműködés és hálózatépítés stratégiája, 2006. december, az EFSA webhelye, lásd: <http://www.efsa.europa.eu/en/keydocs/docs/msstrategy.pdf>

⁹ http://www.efsa.europa.eu/cs/BlobServer/DocumentSet/mb181208_item8_doc6a_Interim_review.pdf?ssbinary=true Az EU tagállamai és az EFSA közötti együttműködés és a hálózatépítés stratégiájának időközi felülvizsgálata

¹⁰ A növényvédőszer-maradványokkal, az élelmiszerekben előforduló szennyezőanyagokkal, az élelmiszer-adalékanyagokkal, az élelmiszer-higiéniával, az elemzési és mintavételi módszerekkel, a különleges étrendben való felhasználásra szánt, táplálkozási célú élelmiszerekkel foglalkozó Codex-bizottságok.

16. Az EFSA a Mercosur-országokban és Ázsiában tartott tudományos képzési programokban azzal a célkitűzéssel nyújtott támogatást a Bizottságnak, hogy elősegítsék a kockázatértékelés hatékonyabb megértését, illetve nagyobb kockázatértékelési kapacitást alakítsanak ki, valamint hogy teljes körű támogatást nyújtsanak az importáló országoknak ahhoz, hogy megértsék az EFSA kockázatértékelési intézkedéseinek tudományos alapját, illetve hogy eleget tehessenek ezeknek az intézkedéseknek. Az EFSA például a közelmúltban – a Bizottság kérésére – orosz szakértőkkel dolgozott együtt azért, hogy kibővítsék az orosz szakértőknek a növényvédő szerek európai maximális szermaradvány-értékeivel kapcsolatos szakismereteit.

17. Az Európai Unió bővítésének keretében az EFSA azért működik együtt a tagjelölt és a csatlakozás előtt álló országokkal, hogy elősegítse a Hatóság munkájának megértését, szakismeretcsereét folytasson, kialakítsa az információcsere mechanizmusait és bevonja a nemzeti hatóságokat a válságkoordinációs gyakorlatokba. Az EFSA a Bizottsággal együttműködésben részt vesz az európai szomszédságpolitika rendszerében, és jelenleg Horvátországgal, Törökországgal és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársasággal, valamint a Nyugat-Balkán öt lehetséges tagjelölt országával (Szerbiával, Albániával, Montenegróval, Koszovóval és Bosznia-Hercegovinával) tevékenykedik együtt¹¹. E tevékenységek az EFSA feladatkörének valamennyi területét érintik, az EFSA pedig továbbra is támogatja a Bizottságot e programok megvalósítása tekintetében azzal a célkitűzéssel, hogy elmélyítse a tudományos együttműködést és megerősítse a hálózatépítést.

Kulcsfontosságú kezdeményezések

- Többoldalú szinten

- A Bizottsággal közösen meghatározza és rangsorolja az EU küldöttségeinek támogatását nemzetközi kormányközi találkozókra, például a Codex kormányközi munkacsoportoknak a támogatását és, amikor szükséges, az EPPO, az IPPC, az OIE, az Európai Tanács és az OECD találkozóinak és a kapcsolódó előkészületi tevékenységeknek a támogatását.¹²
- A nemzetközi szervezetekkel az együttműködés alapjának megszilárdítása érdekében a Bizottsággal közösen feltárja az EFSA tevékenységeinek megfelelő keretbe foglalásának lehetőségeit a tudományos és műszaki eszmecsere elmélyítéséről szóló hatályos megállapodások felülvizsgálatának területén.

- Kétoldalú szinten

- Meghatározza és rangsorolja az EFSA támogatását a közösségi tevékenységhez, különösen azokhoz, amelyek a transzatlanti kockázatértékelési párbeszédhez¹³ és a globális kockázatértékelési párbeszédhez, a csatlakozási és szomszédsági programokhoz kapcsolódnak.
- A jogszabályi és intézményi kereteken belül együttműködik a Bizottsággal a harmadik országokbeli, az EFSA-hoz hasonló feladatokat végző testületekkel való együttműködés megfelelő alapjának meghatározásában, az együttműködés és az EFSA hatáskörébe tartozó feladatokkal kapcsolatos eszmecsere megkönnyítése érdekében.¹⁴

II. Hozzáférés biztosítása a nemzetközi tudományos adatokhoz és információkhoz a kockázatértékelés és a felmerülő kockázatok szilárd alapjának megteremtése érdekében

18. Az EFSA-nak a tagállamokkal való együttműködése és hálózatépítése mellett, és felismerve számos kockázat globális jellegét az EFSA már együttműködik nemzetközi és harmadik országokbeli szervezetekkel. A célkitűzés az ismereteknek a hálózatépítésen keresztüli megosztása, a tudományos know-how-hoz, adatokhoz, legjobb gyakorlatokhoz és az Európán kívüli kutatási környezetekhez való hozzáférés, amely lehetővé teszi az EFSA számára a tudományos kiválóság és a koherencia kialakítását, miközben előmozdítja a sinergiákat globális szinten.

¹¹ Előcsatlakozási támogatási eszköz (IPA)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0082:0093:HU:PDF>

¹² Például a nemzetközi találkozókra megelőzően az állásfoglalásokkal kapcsolatos tudományos vagy műszaki tanácsadás biztosítása formájában a Bizottságnak nyújtott támogatás.

¹³ A transzatlanti partnerség országait, valamint az egyéb harmadik országbeli kockázatértékelési szervezeteket foglalja magában

¹⁴ A Közösség és – például – Új-Zéland, Ausztrália stb. közötti megállapodás.

19. Ahogyan azt alapító rendelete előírja (a 33. cikkben), adat- és információgyűjtési együttműködést alakít ki például az élelmiszer-fogyasztás, a biológiai kockázatok előfordulása és hatása, az élelmiszerekben és tápanyagokban előforduló szennyezőanyagok és a szermaradványok, valamint a feladatkörének ellátásához szükséges egyéb adatok területén. Ebben a tekintetben az EFSA már most részt vesz a rendszeres többoldalú tevékenységekben. Például a Nemzetközi Élelmiszerkémiai Biztonsági Összekötő Csoporton keresztül az EFSA információcserét tudott folytatni a biszfenol A-val és a melaminnal kapcsolatban, szorosan együttműködve az Európai Bizottsággal, Ausztrália és Új-Zéland Élelmiszer-szabványügyi Hivatalával, a kanadai egészségügyi minisztériummal, a japán élelmiszerbiztonsági bizottsággal, és az USA-beli FDA-val és NZFSA-val. E platformok a jövőbeni együttműködés, valamint az információ-, adat- és tapasztalatmegosztás fontos fórumai lesznek.

20. Az EFSA a felmerülő kockázatok meghatározása és a kockázati helyzetek megváltoztatása érdekében is előremozdítja a nemzetközi szervezetekkel és a harmadik országokbeli intézményekkel az együttműködést. Ez hozzájárult ahhoz, hogy a Hatóság például a WHO-val, az OIE-vel és a FAO-val együtt előre jelezhesse a globális kockázatoknak az európai helyzetre gyakorolt hatását. Az ilyen együttműködés egyre fontosabb lesz majd a jövőben, amikor a globális kereskedelem, a nemzetközi közlekedés és migráció, az éghajlatváltozás és az új technológiák miatti újabb vagy ismételt jelentkező kockázatokat kell leküzdeni. Az EFSA közös konferenciát tartott a WHO-val és a FAO-val, hogy megvizsgálják az éghajlatváltozásnak az élelmiszerbiztonságra és az élelmiszerre gyakorolt hatása által megtestesített, újabban jelentkező problémákat. Az EFSA tagja a WHO Infosan hálózatának is, és beépült az Infosan válsághelyzeti eljárásai közé. Az EFSA azon képességét, hogy tudományos támogatást nyújtson az esetleges vészhelyzetek/válsághelyzetek során, jelentős mértékben megerősítik majd a nemzetközi szervezetekkel kialakított ilyen jellegű kapcsolatok és együttműködés, ami által azonnal képes lesz hozzáférni az adatokhoz és egyéb információkhoz.

21. A kétoldalú kapcsolatok szintjén az EFSA eddig egyetlen formális megállapodást kötött az US-FDA-val folytatott információcsere megkönnyítése érdekében¹⁵ – a megállapodás elsősorban az adatok bizalmas kezelésével kapcsolatos szabályok tiszteletben tartását biztosítja. Ennek következtében javult az információáramlás. A megállapodás a Transzatlanti Gazdasági Partnerség végrehajtására irányuló rendelkezések részét képezi¹⁶. Az EFSA szerint hasznosak lehetnek a további megállapodások, így az Európai Bizottsággal együtt feltárja megvalósíthatóságukat, beleértve az EFSA alapító rendeletét és az együttműködés rendelkezésre álló törvényes formáit, amelyek a tudomány és a technológia területén léteznek európai szinten a harmadik országokkal és a nemzetközi szervezetekkel.

Kulcsfontosságú kezdeményezések

- A prioritások területén a meglévő jogi eszközöket hasznosító megállapodások érvénybe léptetése annak érdekében, hogy szilárd alapot biztosítsanak a megfelelő nemzetközi és harmadik államokbeli szervezetekkel folytatott adatcseréhez, illetve az egyéb információk cseréjéhez, azzal a céllal, hogy átfogó jellegű alapot teremtsenek a kockázatértékelési és újabban jelentkező kockázati tevékenységekhez.
- A nemzetközi együttműködés kialakítása és a gyors információ- és adatcserét megkönnyítő mechanizmusok feltárása annak érdekében, hogy továbbfejlesszék az EASA-nak azt a képességét, hogy válsághelyzet esetén támogatást nyújtson a kockázatkezelőknek.

III. Nemzetközi szintű részvétel a kockázatértékelésben

22. Számos nemzetközi szervezet végez kockázatértékeléseket az EFSA-val azonos területeken. Az EFSA már most is folytat nemzetközi szintű kockázatértékelési tevékenységeket, mivel az EFSA testületeiben és bizottságában helyet foglaló, illetve a munkatársai között megtalálható vezető európai tudósok közül sokan vesznek részt a nemzetközi kockázatértékelési bizottságok, valamint a JMRA, a JMPR és a JECFA

¹⁵ Az EFSA és az FDA elmélyíti az együttműködést az élelmiszer-biztonság területén, az EFSA webhelye, 2007. július, lásd: http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_1178621165446.htm

¹⁶ Transzatlanti Gazdasági Partnerség, http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2003/october/tradoc_111712.pdf

tevékenységeiben. Hasonlóképpen kapnak felkérést saját jogukon az EFSA szakértői az OIE, az IPPC, a WHO, az EPPO és az OECD által végzett kockázatértékelési tevékenységekben való részvételre. Ez a részvétel a jövőben is fontos marad, amennyiben az említett bizottságok figyelembe veszik az európai módszereket, adatokat és helyes gyakorlatokat, és az EFSA munkájához teljes körű információkat biztosítanak tevékenységeik révén.

23. Az EFSA figyelembe veszi ezeknek a testületeknek az állásfoglalásait, ugyanakkor megvizsgálja ezeket a kérdéseket Európai szempontból, hogy biztosítsa az EFSA tudományos véleményének teljes függetlenségét és relevanciáját európai összefüggésben. Az EFSA megbeszéléseket tartott e testületekkel annak meghatározása érdekében, hogy miként végezhető el a kockázatértékelések, az információ és az adatok megosztása, illetve hogy ezek miként használhatók fel mindenki kölcsönös előnyére (például a JECFA-val az Aflatoxin esetében). Az EFSA szoros munkakapcsolatokat alakított ki a testületek titkárságaival azért, hogy mindegyik fél teljes mértékben tájékozódhasson a másik tevékenységeiről. Ennek további konszolidációja segítséget nyújt a párhuzamos tevékenységek kizárásához és a szükségtelen divergencia mérsékléséhez.

24. Az EFSA – közvetlenül közzétételüket megelőzően, illetve a közzététel felfüggesztett szakaszában is – előzetesen bejelentette az esetlegesen nemzetközi kihatással járó kockázatértékeléseit az USFDA, az USDA, a FSANZ, az USEPA, a japán élelmiszerbiztonsági bizottság, a kanadai egészségügyi minisztérium, a WHO, az OIE és a FAO nemzetközi irodáinak.

25. Az együttműködés a nemzetközi testületekkel szintén adott kérdések mentén alakult ki. Az EFSA például szorosan együttműködött a WHO-val az anyatej-helyettesítő tápszerekben lévő *Enterobacter sakazakii* baktériummal kapcsolatban, és közösen tevékenykedett a WHO-val és az ECDC-vel az antimikrobiális ellenállással kapcsolatban. Ha valamelyik harmadik ország jelentős kockázatértékelő munkát végzett, akkor az EFSA – a tudományos vélemény teljes függetlenségét is biztosítva – bevonta a megfelelő szakértőket a kezdeti megbeszéléseibe. Ilyen volt például a Tudományos Bizottságnak az állatok klónozásával kapcsolatos munkája, amikor az EFSA az FDA szakértőjét vonta be a kezdeti munkacsoport-megbeszélésekbe.

26. Az eszmecserék és a konferenciák révén az EFSA-nak alkalma nyílt megosztani és megvitatni a nemzetközi szakértőkkel a legfontosabb kockázatértékelési és tudományos kérdéseket, és a párbeszéd révén megteremtenie a megközelítésekkel és módszertanokkal kapcsolatos konszenzus alapját, például a környezetvédelmi kockázatértékeléssel, a kockázat előnyeivel, valamint a rákkeltő és genotoxikus anyagok kezelésével kapcsolatban.

25. Az EFSA továbbra is ezekre a tevékenységekre támaszkodik, azzal a célkitűzéssel, hogy befolyást gyakoroljon rájuk, közreműködjön bennük és tanuljon belőlük, valamint hogy az eszmecserékre támaszkodjon a nemzetközi kockázatértékelési fórumokon, előmozdítsa a módszerek és az iránymutatás harmonizálását, valamint hogy a nemzetközi kockázatértékelés szellemi életének előterében maradjon.

26. Az EFSA a nemzetközi együttműködéstől új kockázatértékelési módszereket vár, és meghatározza azt, hogy az új tudományos ismeretek és a technológiai megoldások mennyiben érintik a jelenlegi kockázatértékelési gyakorlatokat.

Kulcsfontosságú kezdeményezések

- Szükség szerint építkezés a JECFA-val, a JMPR-rel, a JEMRA-val, az OIE-vel, az IPPC-vel, az EPPO-val és a harmadik országokbeli ügynökségekkel kialakított együttműködésre a kockázatértékelési programalkotásnak, az adatok igénylésének és a kockázatértékeléshez felhasznált információk megosztásának a területén.
- Az újonnan megjelenő kockázatértékelési prioritások meghatározása nemzetközi szinten. és a nemzetközi, harmadik országokbeli és regionális testületek által elvégzett kockázatértékelések teljes mértékben történő hasznosítása az európai tudományos vélemény függetlenségének fenntartása mellett.

- A Bizottsággal együttműködésben az EFSA olyan kezdeményezésekben való részvételének meghatározása és rangsorolása, mint például a kockázatértékelési iránymutatások kidolgozása, és a kockázatértékelési módszerek nemzetközi szinten való harmonizálása.

IV. A kockázatértékelések koherenciájának előmozdítása és az EFSA tevékenységeinek ismertetése nemzetközi szinten

26. Az EFSA kommunikációval és segítségnyújtással kapcsolatos nemzetközi tevékenységei a következő két fő célra összpontosítanak: az együttműködés elmélyítése az EFSA szerepe ismertségének és megismertetésének érdekében azzal kapcsolatban, hogy az EFSA biztosítja az intézkedések tudományos alapját az Európai Közösségben az élelmiszer- és takarmánybiztonság, az élelmezés, az állat-egészségügy és állatvédelem, a növény-egészségügy és a növényvédelem területein.

27. A koherencia fokozása érdekében az EFSA 2003 óta az európai nemzeti élelmiszerbiztonsági hatóságokkal folytatott kockázati kommunikáció elmélyítésén dolgozott.

28. Az EFSA hasonlóképpen kezdte meg a harmadik országokbeli és nemzetközi testületek kommunikációs részlegeivel való kapcsolatok kialakítását, és információcserét folytat, valamint megosztja a tapasztalatait a nemzetközi dimenzióval rendelkező kérdések esetében.

29. E tevékenységet támasztja alá az EFSA előzetes értesítési rendszere, amely szerint a megbízható partnereket a kiválasztott kockázatértékelésekről és sajtóanyagokról közvetlenül közzétételük előtt tájékoztatják. A cél a nemzetközi partnerek tájékoztatása a közelgő nyilvános bejelentésekről, valamint hogy előmozdítsák a kockázati kommunikációs megközelítés koherenciáját, például a jelentős nemzetközi médiaérdeklődést kiváltó kérdések (pl. az aszparatám) rendezése esetében.

30. Az EFSA a tapasztalatok megosztása, a helyes gyakorlatok meghatározása és a kölcsönös megértés előmozdítása érdekében részt vett a nemzetközi kockázati kommunikációs konferenciákon. Az EFSA a nemzetközi és harmadik országokbeli, a sajátjához hasonló feladatkörrel rendelkező szervezetek kommunikációs és segítségnyújtási szervezeti egységeivel való hálózatépítés révén mélyíti el az ilyen jellegű nemzetközi együttműködést.

31. Kommunikációs tevékenységein keresztül az EFSA tovább növeli nemzetközi szinten szerepének és eredményeinek elismertségét és megértését, valamint fokozza az EFSA feladatkörébe tartozó európai intézkedések tudományos alapjának stabilitását.

Kulcsfontosságú kezdeményezések

- Az EFSA elmélyíti a nemzetközi partnerekkel folytatott kockázatértékelési tevékenységekhez kapcsolódó meglévő kommunikációs tevékenységeket a közös és globális érdeklődést kiváltó területeken, a kommunikációs tevékenységekre vonatkozó információk és ismeretek megosztása, valamint a helyes gyakorlatok kidolgozása területén.
- Az EFSA a továbbiakban is az információcserének arra a létező gyakorlatára támaszkodik, amely magában foglalja az előzetes értesítést a speciális kérdésekről és a korai figyelmeztetést a fontosabb nyilvános bejelentésekre ezek közzétételét megelőzően, valamint a partnerekkel folytatott információ- és eszmecserét az EFSA munkáját érintő, a sajtóban/az interneten felmerülő vagy aktuálisan tárgyalt kérdésekben.
- Az EFSA a kockázati kommunikáció koherenciájának elősegítése érdekében támogatja az információ- és tapasztalatcserére, valamint az egységes gyakorlatok és iránymutatások kidolgozására szolgáló nemzetközi platform megeremtését.

A felülvizsgálat ütemezése és folyamata

32. Ez a dokumentum az EFSA éves igazgatási tervében, valamint a Bizottsággal a jogi és intézményi keretein belül megvalósuló nemzetközi szintű tevékenységeinek kidolgozásáról folytatott megbeszélésekben tárgyalt részletesebb terveinek alapjául szolgál. Felülvizsgálatára 2,5 év múlva, illetve az EFSA 2009–2013. évi stratégiai tervének esetleges felülvizsgálata szükségességének megfelelően kerül sor.

I. melléklet

Szószedet

ECDC	Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ
EPPO	Európai és Földközi-tengeri Növényvédelmi Szervezet
FAO	Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezet
FSANZ	Ausztrália és Új-Zéland Élelmiszer-szabványügyi Hivatala
IPCC	éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport
IPPC	Nemzetközi Növényvédelmi Egyezmény
JECFA	A FAO/WHO szennyezőanyagokkal és élelmiszer-adalékanyagokkal foglalkozó közös szakértői bizottsága
JEMRA	A FAO/WHO mikrobiológiai kockázatértékeléssel foglalkozó közös értekezletei
JMPR	A FAO/WHO növényvédőszer-maradványokkal foglalkozó közös értekezletei
JRC	Közös Kutatóközpont
NZFSA	Új-Zéland Élelmiszer-biztonsági Hatósága
OECD	Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet
OIE	Állat-egészségügyi Világszervezet
USDA	Az Amerikai Egyesült Államok Mezőgazdasági Minisztériuma
USEPA	Az Amerikai Egyesült Államok Környezetvédelmi Ügynöksége
USFDA	Az Amerikai Egyesült Államok Élelmiszer- és Gyógyszerhivatala
WHO	Egészségügyi Világszervezet
WTO	Világkereskedelmi Szervezet

Az EFSA nemzetközi tevékenységeihez kapcsolódó kulcsfontosságú kezdeményezések, intézkedések és sikermutatók: stratégiai megközelítés

Ez a melléklet az EFSA nemzetközi tevékenységei: stratégiai megközelítés című dokumentum egyes célkitűzései szerinti kulcsfontosságú kezdeményezések megvalósítására irányuló középtávú tevékenységekre vonatkozóan nyújt információt. A mellékletet évente felülvizsgálják, és belefoglalják az éves igazgatási tervekbe.

I. célkitűzés: Az EU támogatása a nemzetközi kötelezettségvállalásai területén (többoldalú szint)		
Kulcsfontosságú kezdeményezések	Tevékenységek	Sikermutatók
<p>Többoldalú szinten</p> <p>A Bizottsággal közösen meghatározza és rangsorolja az EU küldöttségeinek támogatását nemzetközi kormányközi találkozókra, például a Codex kormányközi munkacsoportoknak a támogatását és, amikor szükséges, az EPPO, az IPPC, az OIE, az Európai Tanács és az OECD találkozóinak és a kapcsolódó előkészületi tevékenységeknek a támogatását.¹⁷</p> <p>A nemzetközi szervezetekkel az együttműködés alapjának megszilárdítása érdekében a Bizottsággal közösen feltárja az EFSA tevékenységeinek megfelelő keretbe foglalásának lehetőségeit a tudományos és műszaki eszmecsere elmélyítéséről szóló hatályos megállapodások felülvizsgálatának területén.</p>	<p>Többoldalú szint</p> <p>A prioritások megvitatása az Európai Bizottsággal és az EFSA részvételét és az általa nyújtott támogatást ismertető, elfogadott keretrendszer kidolgozása, valamint a tevékenységeknek meghatározása a Bizottsággal közösen annak érdekében, hogy megteremtsék a multinacionális kontextusban folytatott tudományos és technikai adatcsere alapjait az EFSA számára – 2009 vége.</p>	<p>Többoldalú</p> <p>A keretrendszer elfogadása és hatálybalépése.</p>

¹⁷ Például a nemzetközi találkozókat megelőzően az állásfoglalásokkal kapcsolatos tudományos vagy műszaki tanácsadás biztosítása formájában a Bizottságnak nyújtott támogatás.

--	--	--

I. célkitűzés: Az EU támogatása a nemzetközi kötelezettségvállalásai területén (kétoldalú szint)		
Kulcsfontosságú kezdeményezések	Tevékenységek	Sikermutatók
<p>- Kétoldalú szinten</p> <p>Meghatározza és rangsorolja az EFSA támogatását a közösségi tevékenységhez, különösen azokhoz, amelyek a transzatlanti kockázatértékelési párbeszédhez ¹⁸és a globális kockázatértékelési párbeszédhez, a csatlakozási és szomszédsági programokhoz kapcsolódnak.</p> <p>A jogszabályi és intézményi kereteken belül együttműködik a Bizottsággal a harmadik országokbeli, az EFSA-hoz hasonló feladatokat végző testületekkel való együttműködés megfelelő alapjának meghatározásában, az együttműködés és az EFSA hatáskörébe tartozó feladatokkal kapcsolatos eszmecsere megkönnyítése érdekében. ¹⁹</p>	<p>A kétoldalú szinten sorra kerülő tevékenységek</p> <p>A prioritások megvitatása az Európai Bizottsággal és a kétoldalú kapcsolatok kontextusában a tudományos és műszaki eszmecsere során az EFSA tevékenységeinek alapjául szolgáló, elfogadott keretrendszer létrehozása – 2009 vége.</p>	<p>Kétoldalú</p> <p>A keretrendszer elfogadása és hatálybalépése.</p>

¹⁸ A transzatlanti partnerség országait, valamint az egyéb harmadik országbeli kockázatértékelési szervezeteket foglalja magában.

¹⁹ pl. a Közösség és Új-Zéland, Ausztrália stb. közötti hasonló megállapodások.

II. célkitűzés: A nemzetközi tudományos adatokhoz és információkhoz való hozzáférés biztosítása a kockázatértékelés és a felmerülő kockázatok szilárd alapjának megteremtése érdekében		
Kulcsfontosságú kezdeményezések	Tevékenységek	Sikermutatók
<p>A prioritások területén a meglévő jogi eszközöket hasznosító megállapodások érvénybe léptetése annak érdekében, hogy szilárd alapot biztosítsanak a megfelelő nemzetközi és harmadik államokbeli szervezetekkel folytatott adatcseréhez, illetve az egyéb információk cseréjéhez, azzal a céllal, hogy átfogó jellegű alapot teremtsenek a kockázatértékelési és újabban jelentkező kockázati tevékenységekhez.</p> <p>A nemzetközi együttműködés kialakítása és a gyors információ- és adatcserét megkönnyítő mechanizmusok feltárása annak érdekében, hogy továbbfejlesszék az EASA-nak azt a képességét, hogy válsághelyzet esetén támogatást nyújtson a kockázatkezelőknek.</p>	<p>A hasznos adatforrások kialakítása és áttekintése adatcseréhez az érintett harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel, különösen a kockázatértékeléshez és az újabban jelentkező kockázati tevékenységekhez kapcsolódó adatok esetében – 2010 vége.</p> <p>A válsághelyzetek kezeléséhez kapcsolódó adatok gyűjtéséért és értékeléséért felelős, a nemzetközi és harmadik országokbeli szervezeteknél tevékenykedő kapcsolattartó személyek aktív bevonása – 2010 legeleje.</p>	<p>A kialakított hasznos adatforrások átfogó jellegű áttekintése.</p> <p>A kapcsolattartók meghatározása, működő adatcsere.</p>

III. célkitűzés: A kockázatértékeléshez való, nemzetközi szintű hozzájárulás		
Kulcsfontosságú kezdeményezések	A célkitűzés elérése érdekében végzett tevékenységek	Sikermutatók
<p>Szükség szerint építkezés a JECFA-val, a JMPR-rel, a JEMRA-val, az OIE-vel, az IPPC-vel, az EPPO-val és a harmadik országokbeli ügynökségekkel kialakított együttműködésre a kockázatértékelési programalkotásnak, az adatok igénylésének és a kockázatértékeléshez felhasznált információk megosztásának a területén.</p> <p>Az újonnan megjelenő kockázatértékelési prioritások meghatározása nemzetközi szinten és a nemzetközi, harmadik országokbeli és regionális testületek által elvégzett kockázatértékelések teljes mértékben történő hasznosítása az európai tudományos vélemény függetlenségének fenntartása mellett.</p> <p>A Bizottsággal együttműködésben az EFSA olyan kezdeményezésekben való részvételének meghatározása és rangsorolása, mint például a kockázatértékelési iránymutatások kidolgozása, és a kockázatértékelési módszerek nemzetközi szinten való harmonizálása.</p>	<p>Évenkénti eszmecsere a JEMRA, a JECFA és a JMPR titkárságaival (OIE, IPPC, EPPO) a kockázattervezési információk megosztása, a prioritások meghatározása és EFSA munkájára gyakorolt hatás értékelése érdekében – Kezdés: 2009 szeptembere.</p> <p>A kockázatértékelési tevékenységekkel kapcsolatos háromhavonkénti információcsere a nemzetközi testületek titkárságaival az adatcsere és az együttműködés lehetőségeinek meghatározása érdekében – 2009 vége.</p> <p>Részvétel a kockázatértékelési módszerek harmonizálásának előmozdítására irányuló EK- és más kezdeményezésekben, valamint együttműködésre törekvés ezzel kapcsolatban a nemzetközi partnerekkel és szervezetekkel – folyamatosan.</p>	<p>A nemzetközi kockázatértékelő szervezetek tevékenységeit figyelembe vevő programalkotás és rangsorolás, 2009 vége.</p> <p>Aktuális cserék, megosztva a sikeres együttműködés eredményeit a nemzetközi kockázatértékelő testületekkel, 2009 vége.</p> <p>Részvétel a nemzetközi harmonizációs tevékenységekben és munkavégzés a specifikus harmonizációs projektek keretében.</p>

IV. célkitűzés: A kockázati kommunikáció koherenciájának előmozdítása és az EFSA tevékenységeinek nemzetközi szinten való megismertetése		
Kulcsfontosságú kezdeményezések	Tevékenységek	Sikermutatók
<p>Az EFSA elmélyíti a nemzetközi partnerekkel folytatott kockázatértékelési tevékenységekhez kapcsolódó meglévő kommunikációs tevékenységeket a közös és globális érdeklődést kiváltó területeken, a kommunikációs tevékenységekre vonatkozó információk és ismeretek megosztása, valamint a helyes gyakorlatok kidolgozása területén.</p> <p>Az EFSA a továbbiakban is az információcserének arra a létező gyakorlatára támaszkodik, amely magában foglalja az előzetes értesítést a speciális kérdésekről és a korai figyelmeztetést a fontosabb nyilvános bejelentésekre ezek közzétételét megelőzően, valamint a partnerekkel folytatott információ- és eszmecserét az EFSA munkáját érintő, a sajtóban/az interneten felmerülő vagy aktuálisan tárgyalt kérdésekben.</p> <p>Az EFSA a kockázati kommunikáció koherenciájának elősegítése érdekében támogatja az információ- és tapasztalatcserére, valamint az egységes gyakorlatok és iránymutatások kidolgozására szolgáló nemzetközi platform megteremtését.</p>	<p>A nemzetközi és harmadik országokbeli élelmiszer-biztonsági hivatalok kommunikációs és segítségnyújtási szervezeti egységeivel a rendszeres párbeszéd elmélyítése, a helyes gyakorlatok és a kockázati kommunikáció tanulságainak cseréjére szolgáló virtuális cserefórum létrehozása – 2009 vége.</p> <p>Az előzetes értesítés politikájának és a kockázati kommunikációs információcsere konszolidációja – 2009 júniusa.</p> <p>A kulcsfontosságú szervezetekkel tartott, a kockázati kommunikáció gyakorlatainak eszközeit és módszereit áttekintő, a hálózatépítést és az együttműködést előmozdító műhelytalálkozók – 2011 közepe.</p>	<p>A nemzetközi és harmadik országokbeli szervezetek kommunikációs és segítségnyújtási szervezeti egységeivel létrehozott virtuális extranet hálózat az EFSA és a tagállamok rendelkezésére áll.</p> <p>Az elfogadott kritériumok szerint, a szabályokat ismerő partnerekkel együtt megvalósított politika.</p> <p>A további információcsere kulcsfontosságú tevékenységeit meghatározó, sikeres műhelytalálkozó.</p>